

Sunuş

Sadece ülkemizde değil tüm dünyada sağlık sektöründe geri ödeme, ilaçta geri ödeme ve fiyatlandırılmadan söz edilince, akıllara sorunlar yumağı gelir. Özellikle son yıllarda gerek sağlık gerekse ilaç alanında sürekli önlemler alınarak geri ödemede nasıl daha az ödeme yapılabilir tartışılır ve araştırılır. Ülkeler artan ilaç maliyetleri ve fiyatları karşısında hemen her yıl bürokrasiyi, formaliteyi artırarak; sağlık hizmeti verenleri de, alanları da pek çok sorun ile karşı karşıya bırakırlar. Doğuştan kazanılmış bir insan hakkı olan sağlıklı yaşam hakkını sağlamak ve geliştirmek, ilacın ulaşılabilir olmasını mümkün kılmak siyasi iktidarların görevi. Bunun için hemen her ülke kendisine özgü bir geri ödeme sistemi geliştirmiş durumdadır. Ancak özüne baktığımızda, tüm geri ödeme sistemlerinin ve fiyatlandırmanın birbirine benzediğini görürüz. Bir ülke veya herhangi bir geri ödeme kurumu geri ödemeyi azaltacak bir önlem ortaya koymuş ise diğer kurumlarda söz konusu önlemi uygulamaya başlarlar. Bu duruma "Penguin Etkisi" diyoruz.

İlaç fiyatlarının tespiti hemen her ülkede bir sisteme bağlanmıştır. Bu durumun gerçek nedeni ilaç fiyatlarının halk sağlığını yakından ilgilendirmesidir. Ayrıca geri ödeme sistemleri ve fiyatlandırma sosyal güvenlik kurumlarının bütçelerini de yakından ilgilendirmektedir. İlaç şirketleri, karlarını maksimize etmek için ilaç fiyatlarını yüksek tutmak isterken, fiyatları denetlemekle yetkili kuruluşlar halkın alım gücünün üstüne çıkmaması için çaba harcarlar. Sosyal güvenlik kurumları da çok sayıda uygulama ile bir yandan kendi güvenlik şemsiyesi altında bulunan kişilere ilaç temin ederken, diğer yandan ilaç fiyatlarının bütçelerini aşındırmaması için önlemler alırlar.

Elinizdeki bu kitap, ülkelere göre fiyatlandırma ve geri ödeme sistemlerinin çoğunun özeti ve önemli kısımlarını sizlerle paylaşmak üzere hazırlanmıştır. Kitap, iki bölüme ayrılmıştır. İlk bölüm, ilaç sektörünün dünyadaki durumu, ikinci bölüm ise 29 ülkenin şu anki sağlık sistemini, ilaçta geri ödeme ve fiyatlandırma özelliklerini içermektedir. Böylesi bir kitabın ilaç-eczacılık alanının her bir üyesinin bilgi üretimine ve ülkemiz için geliştirilecek ilaçta geri ödeme ve fiyatlandırma modeli açısından bir ön açıcı işlevi olacağı düşüncesini taşımaktayız.

Bu kitabın hazırlanmasında emeği geçen Türk Eczacıları Birliği Ar-Ge Birimi'nden Özlem Özkan'a ve Caner Eryol'a çok teşekkür ediyorum. Kitabı, geliştirilmiş ve eğitimli emeklerini akıttılar.

Ecz. Mehmet Domaç

Türk Eczacıları Birliği

Genel Başkanı